

**CO-ORGANIZERS
& PARTNERS:**

CONFERENCE PROCEEDINGS

International Scientific-Practical Conference Economic Growth in the Face of Global Challenges

*Strategies for Sustainable Growth,
Demographic Resilience, and Social Equity*

SCIENTIFIC SESSION

„BUILDING DEMOGRAPHIC RESILIENCE:
STRATEGIES FOR SUSTAINABLE POPULATION DEVELOPMENT”

Volume III

XIXth edition • October 9-10, 2025

Chisinau, 2025

PERCEPȚIA EGALITĂȚII DE GEN ÎN REPUBLICA MOLDOVA: TENDINȚE, SCHIMBĂRI ȘI PROVOCĂRI

**Diana CHEIANU-ANDREI, Doctor în sociologie, Cercetător științific,
Universitatea de Stat din Moldova,
Sociopolis Consultancy**

<https://orcid.org/0000-0001-5637-8211>
dcheianu@yahoo.com

DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cdr.19.2025.04>

UDC: 316.346.2(478)

JEL Classification: I31, I38, J16, J18, H55

***Abstract.** This article examines recent developments and key determinants of gender equity in the Republic of Moldova during the period 2015–2024, within a context shaped by institutional reforms, international pressures, and internal cultural resistance. Based on analysis of data from the International Men and Gender Equality Survey (IMAGES), conducted in 2015 and 2024, authors provides a comprehensive overview of gender relations dynamics, starting from the theoretical distinction between equality and equity, applying an intersectional sociological approach. Using a multi-theoretical framework – gender role theory, family decision-making theory, social change theory, and institutional theory – the article highlights significant progress in strengthening the legislative framework, promoting female leadership, and increasing the flexibility of family policies. The analysis focuses on the interconnection between cultural norms, institutional processes, and civil society initiatives, exploring not only the progress achieved but also the persistent systemic resistances.*

The findings reveal a positive evolution in the field of gender equity but also highlight enduring structural challenges: deeply rooted gender stereotypes, economic inequalities, and the politicization of the gender equality discourse, and provide opportunities for developing evidence-based programs on gender equality, as well, guidens for designing of public awareness campaigns.

Keywords: gender equity, gender equality, gender roles, family decision-making, social change, public policies

Introducere. Problematika echității de gen a devenit, în ultimele decenii, un reper normativ și analitic esențial în evaluarea progresului democratic, a dezvoltării durabile și a coeziunii sociale. Într-un context marcat de tranziții politice, economice și culturale profunde, Moldova oferă un teren fertil pentru analiza multidimensională a modului în care sunt construite, negociate și transformate relațiile de gen. Deși discursul public și cadrul legal privind egalitatea de șanse între femei și bărbați au cunoscut o expansiune notabilă, realitatea socială rămâne tensionată de inegalități structurale, norme tradiționaliste persistente și bariere simbolice subtile.

Cadrul conceptual, teoretic și metodologic. Din perspectivă sociologică, echitatea de gen se referă la distribuția justă a resurselor, responsabilităților și oportunităților, ținând cont de istoricul inegalităților, de diferențele de putere și de barierele instituționale și culturale care afectează diferit femeile, bărbații și

persoanele cu identități de gen diverse. Pentru a înțelege tendințele și factorii de schimbare în domeniul echității de gen, acest articol se sprijină pe o abordare interdisciplinară care îmbină teoria rolurilor de gen (Eagly, Wood, 2016), teoria deciziilor familiale (Paolucci, Hall, & Axinn, 1977), teoria schimbărilor sociale (Durkheim, 1923; Paoletti, 2022) și teoria instituțională (Scott, 2008). Aceste perspective teoretice sunt îmbinate cu datele Scalei Echității de Gen (GEM) (Nanda, 2011), dezvoltată de Consiliul Populației și Promundo, utilizată pe larg în cercetările IMAGES (Promundo-US, 2021, Equimundo, 2022). GEM este un instrument metodologic-cheie pentru a măsura atitudinile referitoare la normele de gen în relațiile intime, sănătatea reproductivă, violența în bază de gen, responsabilitățile familiale și deciziile în gospodărie.

Pentru a analiza percepția echității de gen, prezentul articol aplează la datele cercetării IMAGES-2 (Cheianu-Andrei, Zaprojan-Pîrgari, Grosu, & Andrei, 2024), realizată pe metodologia complexă aplicată la nivel internațional. Conform metodologiei internaționale, sondajul IMAGES cuprinde două eșantioane distincte, respectiv, în Republica Moldova acesta a cuprins un eșantion principal format din 1014 bărbați și un eșantion secundar format din 515 femei, pentru a analiza diferențele de percepție, atitudini și practici. Eșantioanele au fost probabiliste, stratificate.

Rezultate. Există diferențe semnificative în percepția corectă a echității de gen în Moldova, între bărbați și femei. S-a constatat o rată mai ridicată a percepției corecte în rândul femeilor în cele patru domenii analizate.

Violența bazată pe gen este domeniul în care percepția corectă este cea mai ridicată. Astfel, 85% dintre femei și 70% dintre bărbați recunosc și înțeleg corect problematica violenței bazate pe gen, ceea ce reflectă o conștientizare relativ înaltă a aspectelor de echitate de gen legate de violență, iar acest lucru, cel mai probabil, este datorat activităților și discuțiilor frecvente la subiectul respectiv în societate.

În domeniul sănătății reproductive și a drepturilor asociate acesteia, 77% dintre femei și 62% dintre bărbați au o percepție corectă. Diferențele de percepție se explică prin faptul că femeile sunt direct afectate de problemele legate de sănătatea reproductivă și mai informate în legătură cu aspectele respective, pe de o parte, și atitudinile tradiționale, de gen, ale bărbaților că anume ei ar avea putere de decizie asupra corpului femeii, iar acestea ar trebui să respecte deciziile luate de soți/parteneri, pe de altă parte.

Înțelegerea corectă a echității de gen în contextul relațiilor sexuale este ușor mai ridicată în rândul femeilor (65%), decât în rândul bărbaților (60%). Deși decalajul de percepții între bărbați și femei aici este mai mic față de alte domenii, acesta sugerează că încă există diferențe în modul în care fiecare gen percepe rolurile și egalitatea în relațiile intime, fiind necesare eforturi suplimentare de educare și sensibilizare.

Domeniul responsabilităților casnice este cel în care percepția corectă asupra echității de gen este cea mai redusă, cu doar 64% dintre femei și 55% dintre bărbați care recunosc distribuția echitabilă a responsabilităților casnice drept o chestiune de echitate de gen. Situația constatată reflectă faptul că, în multe gospodării din

Moldova, diviziunea tradițională a responsabilităților casnice încă mai predomină, iar percepția rolurilor de gen rămâne puternic influențată de normele culturale.

Discuții și concluzii. În pofida progreselor semnificative realizate în ultimul deceniu, echitatea de gen în Republica Moldova rămâne un proces în tranziție. Datele IMAGES-2 subliniază necesitatea de a îmbunătăți înțelegerea echității de gen în toate cele 4 domenii, cu accent special pe responsabilitățile casnice, un aspect esențial pentru construirea unei societăți echitabile. Pentru a obține o echitate de gen reală, este esențială educația și sensibilizarea atât a femeilor, cât și a bărbaților, pentru a reuși depășirea stereotipurilor și normelor tradiționale existente în prezent în societate.

REFERINȚE

- Cheianu-Andrei, D., Zaporojan-Pîrgari, A., Grosu, E. & Andrei, I. (2024). *Bărbații și egalitatea de gen în Republica Moldova*. <https://cdf.md/wp-content/uploads/2024/12/barbatii-si-egalitatea-de-gen-in-rm-images-2024.pdf>
- Eagly, A. H., & Wood, W. (2016). Social Role Theory of Sex Differences. In: A. Wong, M. Wickramasinghe, R. Hoogland, & N. A. Naples (Eds.), *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Gender and Sexuality Studies* (pp. 1-3). John Wiley & Sons, Ltd. <https://doi.org/10.1002/9781118663219.wbegss183>
- Equimundo. (2022). *The International Men and Gender Equality Survey: A status report on men, women, and gender equality in 15 headlines*. Equimundo. <https://www.equimundo.org/resources/men-and-gender-equality-a-global-status-report-in-15-headlines/>
- Nanda, G. (2011). *Compendium of Gender Scales*. Washington, DC: FHI 360/C-Change. <https://www.indikit.net/document/86-compendium-of-gender-scales>.
- Paoletti, G. (2022). Education, Social Link and Social Change: A Survey of Durkheim's Pedagogical Works. In: G. Fitzi, N. Marcucci (Eds.), *The Anthem Companion to Émile Durkheim* (pp. 53-78). Anthem Press. <https://www.cambridge.org/core/books/abs/anthem-companion-to-emile-durkheim/education-social-link-and-social-change-a-survey-of-durkheims-pedagogical-works/747D2CE0A17883428F75876BCC7638B6>
- Paolucci, B., Hall, O., & Axinn, N. (1977). *Family Decision Making: An Ecosystem Approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Promundo-US. (2021). *Manual for replicating the International Men and Gender Equality Survey*. <https://www.equimundo.org/resources/manual-for-replicating-the-international-men-and-gender-equality-survey/>
- Scott, W. R. (2008). *Institutions and organizations: ideas and interests*. Sage Publications.